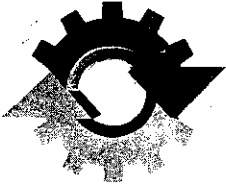

7/6126

SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

SAYI : B 14 0 BHİ 0 00 00 02- 7
KONU : Yazılı Soru Önergesi

- 6 -01- 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ:22.12.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/6126-10377/21809 sayılı yazınız.

Antalya Milletvekili Hüsnü ÇÖLLÜ'nün, "Antalya'daki esnafın durumuna" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/6126) esas nolu yazılı soru önergesi ile ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 5 sayfa önerge cevabı

Gereği _____ :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi _____ :
Başbakanlığa

ANTALYA MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜSNÜ ÇÖLLÜ
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

SORU 1-Antalya merkez ve ayrı ayrı ilçelerinde 2002-2007 döneminde kaç işyeri kapanmış, kaç iş yeri açılmıştır? Ocak 2008'den bugüne kadar kaç işyeri kapanmış, kaç işyeri açılmıştır?

CEVAP 1-2002-2008 Aralık itibariyle Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Sicil Gazetesi ve Bakanlık e-esnaf ve sanatkar veri tabanı kayıtlarına göre; Antalya merkez ve ilçelerinde açılan/kapanan esnaf ve sanatkarların sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

YILLAR	AÇILAN	KAPANAN
2002	5.640	2.656
2003	5.640	2.762
2004	6.960	2.531
2005 (**)	7.180	8.358
2006 (**)	9.835	30.428
2007	8.196	3.698
2008 (*)	8.362	3.974
TOPLAM	51.813	54.407
(*) 28.12.2008 tarihi itibariyle		

Tabloda görüldüğü üzere; 2002-2008 yıllarında Antalya ilinde mesleğini bırakan 22.250 esnaf ve sanatkâra karşın, 51.813 esnaf ve sanatkâr mesleğe başlamış olup, bu süre içinde kapananların açılanlara oranı %42'dir.

2005 ve 2006 yıllarında kapanan esnaf ve sanatkar sayısının açılardan fazla olmasının nedeni 32.157 kişinin esnaf ve sanatkar niteliğini kaybetmiş olmalarından kaynaklanmaktadır.

Bu çerçevede 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu gereği gerekli güncelleme yapılmış ve esnaf ve sanatkar niteliğini kaybedenlerin kayıtları silinmiştir. 2005-2006 yıllarında Antalya'da gerçek kapanan esnaf ve sanatkar sayısı 6.629'dur.

(**) **Not:** (2005 ve 2006 yıllarında Antalya ilinde mesleğini bırakan esnaf ve sanatkâr sayısı Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veri tabanında 38.786 görünmektedir. Bunlardan 32.157 kişi esnaf ve sanatkârlık niteliğini kaybetmiş olmaları nedeniyle 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu gereği güncelleme kapsamında kayıtları silinenler olup, gerçek kapanan esnaf ve sanatkâr sayısı 6.629'dır.)

SORU 2-Antalya esnafına 2002-2008 döneminde kullandırılan kredi miktarı yıllara göre nasıl gerçekleşmiştir?

CEVAP 2-5411 sayılı Bankacılık Kanununun 73 üncü maddesinde belirtilen banka sırrı kapsamına girmesinden dolayı cevaplanamamıştır.

SORU 3-Antalya esnafının krizden en az şekilde etkilenmesi için bir çalışmanız var mıdır? Antalya esnafının ayakta kalması sağlanacak mıdır?

CEVAP 3-Esnaf ve sanatkârlar, sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasında ekonomik ve sosyal hayatın önemli unsurlarından biridir.

Esnaf ve sanatkârlar, özellikle işletme sayılarının çokluğu, ülke çapında istihdam seviyesi, bölgesel kalkınma ve gelişmeye katkıları yönüyle Antalya özelinde de olduğu gibi ülke çapında da önemle üzerinde durulması gereken bir kesimdir.

Bu gün ülkemizde esnaf ve sanatkârlar, çoğunlukla bağımsız çalışmayı tercih eden, kendi işinin patronu olan, hukuki açıdan bir ortaklık yapısı içinde bulunmayan, ancak yakınları ile adi şirket türünde ortaklık kurmuş olan bir işletme yapısı içinde görülmektedir.

Bakanlık e-esnaf ve sanatkâr veritabanında 2 Ocak 2009 tarihi itibarıyla kayıtlı 1.907.559 esnaf ve sanatkâr bulunmaktadır.

Nicelikleri ve nitelikleri ile toplumumuzun sosyal ve ekonomik hayatında önemli bir yere sahip olan esnaf ve sanatkâra, Anayasamızın 173 üncü maddesinde yer alan "Devlet esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirler alır." amir hükmünden hareketle gereken önem verilmektedir.

Tarih boyunca her toplumda, özellikle de sosyal ve ekonomik çalkantıların olduğu, büyük krizlerin yaşandığı dönemlerde bir denge ve istikrar unsuru olan ve bunu defalarca kanıtlayan esnaf ve sanatkârlar, ekonomik ve sosyal hayata katkıları yanında hızla değişen bilimsel ve teknolojik yeniliklere kolaylıkla uyum sağlayabilen esnek bir yapıya da sahiptirler.

Bu sebeptendir ki, mesleki geleneklerini Ahilik kültüründen alan esnaf ve sanatkârların sosyal, siyasal ve ekonomik dengeler üzerindeki tartışılmaz önem ve etkinlikleri nedeniyle gelişmeleri için hiçbir fedakârlıktan kaçınılmamalıdır.

—2002'de %59 seviyelerinde olan esnaf ve sanatkârlarımıza verilen kredi faiz oranları %14.3'e düşürülmüştür.

—Esnaf ve sanatkârlara verilen kredi tutarlarının toplam kredi hacmindeki payı artırılmıştır. 2002 yılında 153 milyon YTL kredi verilmiş iken, bu miktar 2008 yılı Kasım sonu itibarıyla 3.1 milyar YTL olmuştur.

—2002 yılında 5.000 YTL olan kredi limiti, 35.000 ve 50.000 YTL'ye yükseltilmiştir.

Bakanlığımıza bağlı, Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) aracılığıyla Cumhuriyet tarihinde ilk kez, "Esnaf ve Sanatkâr Destek Kredisi Programı" ile imalatçı esnaf ve sanatkârlarımıza "0" faizli cansuyu kredisi vermeye başladık.

6 ay ödemesiz, 18 vadeli 25 bin YTL'ye kadar imalatçı esnaf ve sanatkârlarımız bu kredi destek programından faydalanmasını sağladık.

20 Ağustos 2008'de başlattığımız bu program kapsamında 5.000 imalatçı esnaf ve sanatkârlarımızın 125 milyon YTL kredi kullanması öngörülmesine karşın, yoğun ilgi nedeniyle kapsamı genişlettik. 31 Aralık 2008 itibarıyla 6.514 başvurudan kredisi onaylanan 5.711 imalatçı esnaf ve sanatkârlarımıza 144.3 milyon YTL kredi kullandırdık.

"Yaşanan küresel kriz ortamında, KOBİ'lerimizin ve imalatçı esnaf-sanatkârlarımızın yaşadığı finans ihtiyacının karşılanmasına dönük olarak, Bakanlığımıza bağlı KOSGEB imkanlarıyla 26 Kasım 2008 Çarşamba günü 350 milyon YTL kredi hacimli Sıfır Faizli İstihdam Endeksli Cansuyu Kredisi Destek programını uygulamaya koyduk.

26 Kasım'da başlayan kredi programına 5 gün içinde 10 binin üzerinde işletme başvurdu ve 551 milyon YTL kredi talebinde bulundu.

KOSGEB'in kaynaklarını devreye sokarak talep edilen bu 551 milyon YTL'Lik kredi hacminin tamamını karşılayacağız.

Gelen bu yoğun talep üzerine Sayın Başbakanımızın KOBİ'lere ve esnaf-sanatkara verdiği önem doğrultusunda Maliye Bakanlığı'mızın sağladığı destekle, aynı program çerçevesinde Sıfır Faizli İstihdam Endeksli 150 milyon YTL'Lik 2. Cansuyu Kredi Desteği uygulamasını 17-19 Aralık 2008 tarihlerinde başlattık. Böylece 2008 yılının son bir ayında toplam 700 milyon YTL'lik bir kredi hacmini 1 ay içinde yarattık.

Uygulamaya koyduğumuz cansuyu kredi destek programı ile nakit sıkıntısı yaşayan işletmelerimize cansuyu sağlamış olduk.

Ayrıca; 15.5.2008 günü kabul edilen 5763 sayılı İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (İstihdam Paketi) ile aşağıdaki kolaylıklar sağlanmıştır.

- Çalışanların SSK priminin işveren payından 5 puanlık indirimle gidilmiştir.
- Özel sektörün hükümlü ve terör mağduru çalıştırma zorunluluğu kalkmıştır. Ancak kamu işyerlerinde ise %2 eski hükümlü istihdamı zorunlu kılınmıştır.
- Özel sektörde daha önce işçi sayısının %6'sı olan özörlü çalıştırma şartı %3'e indirilmiştir. Kamu işyerlerinde ise özörlü istihdamı %4 olarak belirlenmiştir. Ayrıca işverenin istihdam ettiği özörlülerin primleri hazine tarafından ödenecektir.
- En az 50 işçi çalıştırılan işyerlerinde işverenler, "işyeri sağlık ve güvenlik birimi" oluşturabilecekleri gibi, hizmet alımı ile de bu işlemi gerçekleştirebileceklerdir.
- Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak olanlara mesleki eğitim alma zorunluluğu getirilmiştir.
- Bağ-Kur prim borçları yeniden yapılandırılmıştır. Buna göre;

Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2 ay içinde başvuranların, prim borçlarını 24 aya kadar eşit taksitlerle ödenmesi kolaylığı getirilmiştir.

Bir ay içinde yapılacak ödemelerde ise gecikme faizlerinde %85 indirim yapılması imkânı sağlanmıştır.

Yine; 17.4.2008 günü kabul edilen 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Sosyal Güvenlik Paketi) ile esnaf ve sanatkârlara aşağıdaki kolaylıklar sağlanmıştır.

- Sürekli başkasının bakımına muhtaç derecede malul olanlar için sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün prim ödeme uygulaması getirilmiştir
- 18 yaşın altındaki çocuklar herhangi bir şarta bağlı olmaksızın genel sağlık sigortası (GSS) kapsamında sağlık yardımı alacaklardır.
- Genel sağlık sigortası'ndan esnaf ve sanatkârımızın yararlanabilmesi bir önceki ay borcu olmaması şartı 60 güne çıkarılmıştır. 60 günlük süre primlerin ödeme süresi nedeniyle 120 güne uzamaktadır.
- Bağ-Kur'lulara ilk defa iş göremezlik ödeneği verilmesi sağlanmıştır.
- Prime esas kazançlarda basamak sistemi kaldırılmış, beyan esasına göre düzenleme getirilmiştir.
- Bağ-Kur'lu hastaların yol gideri, gündelik ve refakatçi gideri ödenmesi bu düzenleme ile gerçekleştirilmiştir.

—Bu düzenleme ile birden fazla şirkette ortaklığı bulunanlar, tüm ortaklıklar için tek gelir beyan edecek ve primler de beyan edilecek bu tutar üzerinden alınacaktır.

Bilindiği üzere; esnaf ve sanatkârlarımızın dünyadaki değişim ve dönüşüme intibakları ve olumsuzluklardan etkilenmelerinin önüne geçilmesi amacıyla;

60. Cumhuriyet Hükümeti Eylem Planında Bakanlığımız sorumluluğuna verilen “Yapısal Dönüşüm Yönetimi” faaliyetlerinden “Yapısal dönüşümün sunduğu fırsatlardan esnaf ve sanatkârların azami ölçüde yararlanmalarının sağlanması ve dönüşümün olumsuz etkilerinin azaltılmasını” teminen, esnaf ve sanatkârların sorunlarının tespit edilmesi ile izlenecek politikaların belirlenmesi amacıyla, “Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi” hazırlanmıştır.

Esnaf ve sanatkârların sorunları ve yapısal dönüşüm ve değişim için gerekli olan destek mekanizmalarının geliştirildiği “Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi”nde;

- Hukuki ve idari düzenlemelerin yapılması,
- Eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi,
- Yenilikçilik ve girişimciliğin geliştirilmesi,
- Altyapı, kümelenme ve ortaklık faaliyetlerinin desteklenmesi,
- Avrupa Birliği (AB) programlarından ve kaynaklarından esnaf ve sanatkârların faydalanmasının sağlanması,

konularında 5 stratejik amaç belirlenmiştir.

Bu Stratejik amaçlar çerçevesinde esnaf ve sanatkârların;

- Ortak hareket etmeleri halinde teşvik edilmeleri,
- Esnaf ve sanatkârlara mesleki eğitimi ile danışmanlık hizmeti verilmesi,
- İhtiyaç duyulan alanlarda mesleki dönüşüm eğitimi verilmesi,
- Tüketici tercihlerini dikkate alan işyeri iyileştirmeleri ve geliştirmelerinin sağlanması,
- Bazı mesleklerde yeni iş alanları yaratılması ile ortaklık faaliyetlerinin desteklenmesi,

gibi hususlar değerlendirilmektedir.

Yapısal değişim ve dönüşümün sunduğu fırsatlardan esnaf ve sanatkârlar azami ölçüde yararlandırılacak, aynı zamanda değişim ve dönüşümün ve ekonomik krizlerin bu kesim üzerindeki olumsuz etkileri belirlenen hedeflerle azaltılacaktır.

Ülkemizde 2000/Kasım ve 2001/Şubat aylarında yaşanan ekonomik krizler, geçen zaman içerisinde toplumun tüm kesimlerini etkilediği gibi, toplumumuzun temel taşlarından olan tacir, esnaf ve sanatkâr kesimini de derinden etkilemiştir.

Durma noktasına gelen ekonomiyi canlandırmak, krizin esnaf ve sanatkâr kesiminin üzerindeki olumsuz etkilerinin hafifletilmesi amacıyla; “Karşılıksız Çek ve Protestolu Senetler İle Kredi ve Kredi Kartları Borçlarına İlişkin Kayıtların Dikkate Alınmaması Hakkında Kanun Tasarısı” hazırlanmış olup, 25.12.2003 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiş ve 31.12.2003 tarih ve 25333 sayılı Resmi Gazetede 5033 sayı ile yayınlanarak yürürlüğe girmiş olup, 31.12.2003 tarihinden önceki çek, senet ve kredi borçları için

uygulanması devam etmektedir. Ancak bankalar düzenlemeyi uygulamaktan çeşitli nedenlerle kaçınmaktadırlar.

Bu nedenle, çek veya senedini ödeyemeyen, bankaya kredi kartı dahil her türlü nakdi ve gayri nakdi kredi borcunu ödeyemeyen ancak, daha sonra borcunu tamamen ödeyen sanayici, tüccar, esnaf ve sanatkar ile vatandaşların kayıtlarının kara listeden silinmediği için, Yeni Sicil Affı düzenlemesi Bakanlar Kurulunda imzaya açılmış, TBMM'ye gönderilme aşamasındadır.

Bu düzenleme ile sicil kayıtları nedeniyle, finans kaynaklarına ulaşımı kısıtlanan, sanayici, tüccar, KOBİ'ler, esnaf ve sanatkâr ile vatandaşların önündeki engeller kaldırılmış olacaktır.

SORU 4-Antalya Büyükşehir Belediyesince yürütülen hafif raylı sistem çalışması nedeniyle 1000 yakın esnaf mağdur olmuştur. Bu çalışmalar nedeniyle mağdur olan esnaflarımız için sosyal güvenlik primleri ve vergi gibi giderleri konusunda bir çözüm geliştirilecek midir? Esnafa faizsiz kredi kullandırılması mümkün olacak mıdır?

CEVAP 4-Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği (TESKOMB) kefaletiyle Türkiye Halk Bankası kaynaklarından esnaf ve sanatkârlara kullanılacak krediler için faiz oranı, ticari kredilere uygulanan cari faiz oranı olup, esnaf ve sanatkârlar tarafından ödenecek faiz ve Hazine tarafından sübvansede edilecek kısım Bakanlar Kurulu Kararları ile belirlenmektedir.

Bu konuda son belirleme 30.12.2007 tarihli 26472 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 26.12.2007 tarihli 13046 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılmıştır. Bu Kararla; bankaca esnaf ve sanatkarlara 01.01.2008-31.12.2008 tarihleri arasında kullanılacak krediler için kullanıcıya yansıyacak faiz oranını ifade eden ve cari faizin bir oranı olan "gösterge faiz oranının" %65 olarak belirlenmiştir. (Bugün için uygulanan faiz oranı ise 14.3'dür.)

Bu bakımdan söz konusu kişilere TESKOMB kefaletiyle Halk Bankası vasıtasıyla faizsiz kredi kullandırma imkânı bulunmamaktadır.